קראו היטב וענו על השאלות בחוצץ חגים ומועדים

דף מידע ועבודה בנושא:

חמץ!

מַה הוּא חָמֵץ?

כַּאֲשֶׁר מְכִינִים בָּצֵק לְעוּגָה אוֹ לֶלֶחֶם וּמַשְׁאִירִים אוֹתוֹ בְּתַבְנִית, הַבָּצֵק תּוֹסֵס ,תּוֹפֵחַ וּמְקַבֵּל טַעַם חָמוּץ. כָּל מוּצָר הֶעָשׂוּי מִבָּצֵק שֶׁתָּפַח נִקְרָא ״חָמֵץ."

בְּעוּר חָמֵץ

וַדַּאי שַׂמְתֶּם לֵב שֶׁכָּל רִשְׁתוֹת הַשִּׁוּוּק הַגְּדוֹלוֹת וְהַיַּצָּרָנִים שֶׁל מוּצְרֵי הַנְּקִיּוֹן יוֹצְאִים לִקְרַאת הַפֶּסַח בְּפִרְסוֹמוֹת וּבְמִבְצָעֵי נְקִיּוֹן.

לִקְרַאת הַפֶּסַח מְנַקִּים אֶת הַבַּיִת וְדוֹאֲגִים שֶׁלֹּא יִשָּׁאֵר חָמֵץ. בָּעֶרֶב שֶׁלִּפְנֵי לֵיל הַסֵּדֶר בּוֹדְקִים לְאוֹר הַנֵּר בְּכָל פִּנָּה וּפִנָּה שֶׁלֹּא נִשְׁאֲרוּ פֵּרוּרֵי חָמֵץ. לְמָחֳרַת בַּבֹּקֶר אוֹסְפִים אֶת כָּל הֶחָמֵץ שֶׁנִּשְׁאַר וְשׂוֹרְפִים אוֹתוֹ בָּאֵשׁ. הַטֶּקֶס הַזֶּה שֶׁל שְׂרֵפַת הֶחָמֵץ וַאֲמִירַת הַבְּרָכָה נִקְרָא ״בִּעוּר חָמֵץ."

אֶת חַג הַפֶּסַח חוֹגְגִים בָּאָבִיב , בְּעוֹנָה שֶׁל פְּרִיחָה וְהִתְחַדְּשׁוּת. בְּעוּר הֶחָמֵץ מְסַמֵּל גַּם הוֹצָאָה שֶׁל דְּבָרִים יְשָׁנִים וּמְיֻתָּרִים מֵהַבַּיִת ״דְּבָרִים שֶׁהֶחְמִיצוּ״ וּמְאַפְשֵׁר הִתְחַדְּשׁוּת וְתִקּוּן. יֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁהֶחָמֵץ מְסַמֵּל גַּם גַּאֲוָתָנוּת וְיֵצֶר רַע.

לָמָּה אָסוּר לֶאֱכֹל חָמֵץ בְּפֶסַח?

בְּדֶרֶךְ כְּלַל הַתְּשׁוּבָה הִיא שֶׁבְּנֵי יִשְׂרָאֵל יָצְאוּ מִמִּצְרַיִם בְּחִפָּזוֹן, וְהַבָּצֵק שֶׁהֵכִינוּ לֹא הִסְפִּיק לְתֹפַח וּלְהַחְמִיץ. אַךְ הַתְּשׁוּבָה הַמְּדֻיֶּקֶת הִיא שֶׁבְּסֵפֶר שְׁמוֹת פֶּרֶק י״ב פָּסוּק ט״ו כָּתוּב:

"שִׁבְעַת יָמִים מַצּוֹת תֹּאכֵלוּ אַךְ בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן תַּשְׁבִּיתוּ שְׂאֹר מִבָּתֵּיכֶם."

הסבר: שְׂאֹר הוא בצק חמוץ

כַּמָּה יָמִים לִפְנֵי הַמַּכָּה הָעֲשִׂירִית, מַפַּת בְּכוֹרוֹת, אָמַר ה׳ לְמֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן שֶׁבְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא יֹאכְלוּ בְּחַג הַפֶּסַח חָמֵץ בְּמֶשֶׁךְ שָׁבוּעַ יָמִים, וְכָךְ יְצַיְּנוּ אֶת הַשִּׁחְרוּר מֵעֹל הָעֲבֻדוּת

וְאֶת הַיְצִיאָה מִמִּצְרַיִם.

הֲכָנַת מַצָּה

כְּשֶׁמְּכִינִים מַצָּה דּוֹאֲגִים לָלוּשׁ אֶת הַבָּצֵק מַהֵר כְּדֵי שֶׁלֹּא יַסְפִּיק לְתְפֹּחַ וּלְהַחְמִיץ. יֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁבַּהֲכָנַת הַמַּצָּה אֲנַחְנוּ מִתְגַּבְּרִים עַל הַתַּהֲלִיךְ הַטִּבְעִי שֶׁל הַחְמָצַת הַבָּצֵק. אֶפְשָׁר גַּם לְהִתְגַּבֵּר עַל תַּהֲלִיכִים טִבְעִיִּים אֲחֵרִים הַמַּשְׁפִּיעִים עַל הִתְנַהֲגוּתֵנוּ, לְמָשָׁל עַל תְּכוּנוֹת רָעוֹת אוֹ עַל יֵצֶר הָרַע. אָדָם הַמַּצְלִיחַ לִשְׁלֹט בְּעַצְמוֹ, אָדָם שֶׁיָּכֹל לִבְחֹר בֵּין טוֹב לְרַע וְאֵינוֹ מֻנִיחַ לְיֵצֶר הָרַע לִשְׁלֹט בּוֹ הוּא אָדָם חָפְשִׁי (גַּם נְקֻדָּה זֹאת מִתְקַשֶּׁרֶת לְפֶסַח - חַג הַחֵרוּת).

עבודה:

1. ערוכו רשימה של 10 מאכלים הנחשבים "חמץ".
2. האם בביתכם מקיימים את מצוות ביעור חמץ? תארו זאת.
3. "חמץ" מסמל דברים נוספים לאוכל. מהם?
4. מהי התשובה המדוייקת לאיסור אכילת חמץ?
5. במה שונה הכנת המצה מדברי מאפה נוספים?
6. חפשו בהגדה של פסח היכן מופיעה המילה חמץ. העתקו!
7. ישנם אנשים אשר מתקשים להסתדר ללא "חמץ". כיצד אתם מסתדרים עם המצה?